

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

Մարզկենտրոնը՝
ք.Արմավիր
Տարածաշրջանները՝
Արմավիր,
Էջմիածին,
Բաղրամյան
Քաղաքները՝
Վաղարշապատ,
Արմավիր,
Մեծամոր

Տարածքը	1 242 քառ. կմ
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը	4.2 %
Համայնքներ, 2017թ. տարեկգրի դրությամբ	97
Քաղաքներ	3
Գյուղեր	95
Բնակչության թվաքանակը 2017թ. տարեկգրի դրությամբ	265.8 հազ. մարդ
<i>այդ թվում՝</i>	
քաղաքային	84.0 հազ. մարդ
գյուղական	181.8 հազ. մարդ
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը	8.9 %
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը	31.6 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր	97 076.1 հա
այդ թվում՝ վարելահողեր	41 157.3 հա

ՀՀ Արմավիրի մարզը գտնվում է հանրապետության արևմտյան հատվածում:

Մարզը հյուսիսից սահմանակից է ՀՀ Արագածոտնի մարզին, արևելքից՝ մայրաքաղաքին, հարավ-արևելքից՝ ՀՀ Արարատի մարզին և արևմուտքից՝ պետական սահմանով, սահմանակից է Թուրքիային:

Մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող ավտոխճուղիներ՝ Երևան-Արմավիր, Երևան-Քարակերտ և Երևան-Գյումրի, ինչպես նաև Երևան-Թբիլիսի երկաթուղին:

ՀՀ Արմավիրի մարզը հանրապետությունում առանձնանում է իր զարգացած գյուղատնտեսությամբ և արդյունաբերությամբ: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են, ինչպես բուսաբուծության (բազմամյա տնկարկներ, բանջարեղեն), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար:

Անասնաբուծության բնագավառում հիմնականում զարգացած է խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը, իսկ բուսաբուծության մեջ՝ պտղաբուծությունը, խաղողագործությունը, բանջարաբուծությունը և բոստանաբուծությունը: Հիմնականում մշակվում են հացահատիկազնդեղենային և բանջարաբոստանային մշակաբույսեր:

Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է էլեկտրաէներգիայի, սննդամթերքի, ըմպելիքի, պլոստիկային խմիչքի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

2016թ.-ին մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 3.7 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 20.0 %
- շինարարություն՝ 2.4 %
- մանրածախ առևտուր՝ 3.6 %
- ծառայություններ՝ 1.4 %

Արմավիր քաղաքը (2017թ. տարեկզբին՝ 28.6 հազ. մարդ) գտնվում է Երևան քաղաքից 44 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Մեծամոր քաղաքը (2017թ. տարեկզբին՝ 8.8 հազ. մարդ) քաղաքը (Երևանից 38 կմ հեռավորությամբ) նշանավոր է ՀՀ ատոմակայանով, որը զբաղեցնում է 300 հա տարածք, իր մեծությամբ և հզորությամբ միակն է Հարավային Կովկասում:

Վաղարշապատ քաղաքը (2017թ. տարեկզբին՝ 46.6 հազ. մարդ) գտնվում է Երևանից 20 կմ հեռավորության վրա: Մեծությամբ և նշանակությամբ մարզում այն առաջին քաղաքն է:

ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ *
Վաղարշապատ	46 608
Արմավիր	28 563
Մեծամոր	8 816

ԳՑՈՒՂԵՐ

	Անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ² **
Արմավիրի տարածաշրջան		
1	Ալաշկերտ	2 145
2	Ամասիա	1 203
3	Այգեշատ	2 132
4	Այգեվան	1 660
5	Արագափ	1 834
6	Արաքս	2 137
7	Արգավանդ	2 475
8	Արմավիր	3 584
9	Արտաշար	1 435
10	Արևիկ	3 095
11	Բամբակաշատ	3 484
12	Բերքաշատ	633
13	Գետաշեն	2 681
14	Եղեգնուտ	2 196
15	Երասխահուն	2 163
16	Զարթոնք	2 637
17	Լենուղի	1 725
18	Լուկաշին	2 620
19	Խանջյան	2 044
20	Հայկավան	1 503
21	Հացիկ	2 690
22	Մայիսյան	2 003

* ՀՀ մարզերի քաղաքների բնակչության թվաքանակը ներկայացվել է ՀՀ 2011թ. մարդահամարի հիմքով վարվող ընթացիկ հաշվառմամբ:

Population of town of the RA marzes is presented according to current statistics data based on population Census of 2011.

** ՀՀ մարզերի գյուղերի այս տվյալների սկզբնաղբյուրը՝ գյուղերի կողմից տարեկան կտրվածքով ներկայացվող «Գյուղական բնակչության սեռատարիքային կազմը» պետական վիճակագրական հաշվետվություններն են: Այդ սկզբնաղբյուրներով ՀՀ 952 գյուղական բնակավայրերի մշտական բնակչության թվաքանակների հանրագումարը՝ ամբողջությամբ ըստ մարզերի ունի որոշակի շեղում բնակչության ընթացիկ հաշվառման համանուն տվյալներից, որոնք խարսխված են ՀՀ արդարադատության նախարարության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության վարչական ռեզիստրների տվյալների վրա (շեղումը՝ 01.01.2017թ.-ի դրությամբ ՀՀ մասշտաբով՝ կազմել է +13.8%): Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է գուղական համայնքների միջև խնդրո առարկա տեղեկատվության փոխանակման, համադրման և անվանական տվյալների մակարդակով ստուգաճշտման համակարգի բացակայությամբ:

	Անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ² "
23	Մարգարա	1 420
24	Մրգաշատ	6 448
25	Նալբանդյան	4 410
26	Նոր Արմավիր	2 007
27	Նոր Արտագերս	1 857
28	Նորապատ	2 335
29	Նորավան	1 390
30	Նոր Կեսարիա	1 670
31	Շենավան	1 648
32	Զանֆիդա	3 510
33	Զրաշեն	931
34	Սարդարապատ	6 300
35	Վարդանաշեն	1 360
36	Տանձուտ	2 001
37	Փշատավան	2 672
Բաղրամյանի տարածաշրջան		
1	Արգինա	662
2	Արտամետ	255
3	Արևադաշտ	370
4	Բագարան	709
5	Բաղրամյան	1 056
6	Դալարիկ	4 389
7	Երվանդաշատ	789
8	Լեռնագոգ	2 380
9	Կողբավան	138
10	Հուշակերտ	1 021
11	Սյասնիկյան	4 469
12	Շենիկ	1 079
13	Վանանդ	1 042
14	Տավորիկ	181
15	Քարակերտ	4 899
Էջմիածնի տարածաշրջան		
1	Ակնալիճ	3 300
2	Ակնաշեն	1 740
3	Աղավնատուն	3 675
4	Ամբերդ	1 784
5	Այգեկ	1 535
6	Այգեշատ	2 117
7	Ապագա	1 908
8	Առատաշեն	3 059
9	Արագած	2 909
10	Արաքս	2 064

	Անվանումը	Մշտական բնակչության թվաքանակը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, մարդ ² ..
11	Արշալույս	4 167
12	Արտիմետ	2 216
13	Արևաշատ	2 300
14	Բաղրամյան	2 817
15	Գայ	3 672
16	Գեղակերտ	3 168
17	Գրիբոյեդով	2 012
18	Դաշտ	1 028
19	Դոդս	1 507
20	Թախրով	3 684
21	Լեռնամերձ	527
22	Լուսազյուղ	1 112
23	Խորոնք	2 953
24	Ծաղկալանջ	1 737
25	Ծաղկունք	1 371
26	Ծիածան	1 345
27	Հայթաղ	3 072
28	Հայկաշեն	1 480
29	Հովտամեջ	1 597
30	Մեծամոր	1 452
31	Մերձավան	3 741
32	Մրգաստան	1 471
33	Մուսալեռ	2 984
34	Նորակերտ	3 195
35	Շահումյան	1 925
36	Շահումյանի թռչնաֆարքիկա	1 221
37	Ոսկեհատ	3 428
38	Պտղունք	2 089
39	Ջրառատ	3 189
40	Ջրարբի	1 756
41	Տարոնիկ	2 291
42	Փարաքար	6 160
43	Ֆերիկ	361

**ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ
10 000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2017թ.**

	Ընդամենը	նրանցից՝	
		կանայք ¹	տղամարդիկ ¹
Բնակչությունը, մարդ	10 000	5 123	4 877
Օնվաճներ, մարդ	128	58	70
Մահացածներ, մարդ	88	44	44
Ամուսնություններ	54	X	X
Ամուսնալուծություններ	9	X	X
Մեկ բնակչի ապահովվածությունն ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	32.0	X	X
Կրթության ոլորտ, հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝			
նախադպրոցական	180	106	74
հանրակրթական	1 276	590	686
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	83	54	29
նախնական մասնագիտական (արհեստագործական)	4	0.0	4
միջին մասնագիտական	52	27	25
բարձրագույն մասնագիտական	7	0.0	7
Առողջապահության ոլորտ՝			
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	34 604	...	...
Մարզիկներ, մարդ	44	4	40
Զբաղվածներ, մարդ	4 877	2 196	2 681
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	-	-	-
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	-	-	-
գիտության թեկնածուներ	-	-	-
ուսուցիչներ	135	116	19
բժիշկներ	15	...	...
միջին բուժանձնակազմ	37	...	...
Գործազուրկներ, մարդ	638	320	318
Սոցիալական ապահովության ոլորտ			
ընդամենը կենսաթոշակատուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1 275	754	521
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	222	X	X
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում			
գրադարան	28 597	...	...
թատրոն	-	-	-
համերգ	-	-	-
թանգարան	1 265	...	...
Իրավական ոլորտ			
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	48	X	X
ալի թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	24	X	X
միջին ծանրության	17	X	X
ծանր	7	X	X
առանձնապես ծանր	0.0	X	X

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են: